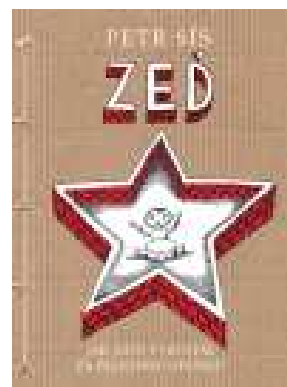

Vítáme Te na procházce dobou, kterou jsi nezažil/a, ve které ale vyrůstali Tvoji prarodiče a rodiče a o které se můžeš dozvědět i z knih. My jsme vybrali tři - knihu Petra Šíse Zed', Pižd'uchy od Václava Havla a učebnici vlastivědy pro pátáky.

Pozorně čti všechny texty, a protože jsi na přijímacích zkouškách, nezapomeň odpovídat na otázky... ☺ Držíme Ti palce!

"Když přišel domů můj tehdy desetiletý syn Matěj a zeptal se mě, zda patřím k hodným, nebo ke zlým americkým usedlíkům, rozhodl jsem se, že svým dětem musím vysvětlit, odkud jsem vlastně přišel. Pokusit se vyprávět jim o absurditě režimu, v němž jsem vyrůstal. Je to nesmělá snaha, jak dnes dětem přiblížit dobu, která je tak daleko, že je už vlastně nezajímá." (Petr Šís)

Přijímací test – prima 2009/2010 – 2.termín

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Osobní kód:

- Test obsahuje 34 úlohy na 60 minut.
- Každá úloha má jen jedno správné řešení.
- Správnou odpověď zřetelně zakroužkuj v záznamovém archu.
- Správná odpověď na otázku ANO/NE je za 0,5 bodu, na otázku a/b/c za 1 bod, úkol č.13 za 5 bodů. Za špatnou odpověď se body nezískávají ani neodečítají.

ZÁZNAMOVÝ ARCH

1. ANO – NE	11. a – b – c	24. ANO – NE
2. ANO – NE	12. a – b – c	25. ANO – NE
3. ANO – NE	13. v textu	26. ANO – NE
4. ANO – NE	14. a – b – c	27. a – b – c
5. ANO – NE	15. a – b – c	28. a – b – c
6. ANO – NE	16. a – b – c	29. a – b – c
7. ANO – NE	17. a – b – c	30. a – b – c
8. ANO – NE	18. a – b – c	31. a – b – c
9. ANO – NE	19. a – b – c	32. a – b – c
10. ANO – NE	20. a – b – c	33. a – b – c
	21. ANO – NE	34. a – b – c
	22. ANO – NE	
	23. ANO – NE	

Osobní kód:

Pozorně přečti následující věty a urči, zda jsou napsány bez pravopisné chyby (ANO), či nikoli (NE). (Čárky mezi větami a cizí slova jsou vždy správně !!!)

Z MÉHO DENÍKU (Petr Sís)

1954

Otec nastoupil povinou vojenskou službu.

1. ANO - NE

Duben 1956

Otcův bratranec je ve vězení! Babička o tom s rodiči mluví německy, abychom já a moje sestra nerozuměli.

2. ANO - NE

Únor 1957

Jeli jsme lyžovat na Šumavu. Vlakem procházeli vojáci se psi a hledali narušitele hranic, kteří by chtěli emigrovat.

3. ANO - NE

Zkontrolovali, jestli máme opravdu lyže, a řekli nám, že kdyby jsme viděli někoho podezřelého, musíme to oznámit.

Když jsme z vlaku vystoupili, zjistili jsme, že máme dva páry lyží navíc. Dva lidé chybí!

4. ANO - NE

Léto 1966

Nechávám si narůst vlasy, což se nelíbí ve škole ani doma. Já a moji přátelé se dozvídáme o Rolling Stones, Chucku Berry, rock'n'rollu.

Hudebních nahrávek je stále víc a víc..

5. ANO - NE

Červen 1968

Naučil jsem se batikovat košile. Jde mi to docela dobře. Otevřeli státní archivy. Nevěděl jsem, že můj prastrýc Vladimír zemřel v komunistickém táboře v Leopoldově. Zabili ho bachaři. Rodiče to před námi tajily.

6. ANO - NE

21. srpna 1968

Půl milionu vojáků ze Sovětského svazu, Bulharska, východního Německa, Maďarska a Polska vpadlo do Československa.

7. ANO - NE

1972

Hranice jsou zase uzavřené. ZEDĚ! Není možné vycestovat. Sbohem, swingující Londýne.

8. ANO - NE

Leden 1977

Disidenti zakládají Chartu 77. Někteří jdou kvůli tomu do vězení. Jiným je vyhrožováno, jsou mučeni, zbaveni občanství... Některé odvezly na západní hranici a tam je prostě vyhodily ven z republiky.

9. ANO - NE

1978

Šeptanda, řeči, dohady. Každý každého podezírá z donášení. Změní se to ještě někdy?

10. ANO - NE

11. Na kterém řádku jsou uvedena jen slova příbuzná ke slovu ZEDĚ?

- a) zednický, obezdít, pozdní, zídka, vyzdít
- b) zedníkův, vyzdít, zdivo, nezdít, podezdívka
- c) dům, stavět, cihlový, stavba, zeď

12. Vyber tu možnost, kde jsou správně vyznačeny kořeny slov:

- a) vOJenskou, neROZUMěli, koloBĚŽku, rozPADla
- b) VOJENSKou, NEROZUMĚLi, KOLOBĚŽKu, ROZPADLa
- c) VOJenskou, nerozUMěli, KOLOBĚŽku, rozPADla

13. Na místech označených čísly chybí vždy právě jedno určité slovo či letopočet. Z následující nabídky vyber vždy takové, které (pokud ho dáš do správného tvaru) na označené místo určitě patří. Dvě slova zbydou. Tedy: k číslům v textu dopiš správná písmena z nabídky:

A - člověk, B - časopis, C - ČSSR, D - odposlouchávání, E - poprava, F - práce, G - rolník, H - připomínat, CH - řemeslník, I - říkat, J - soukromí, K - sovětský, L - škola, M - teror, N - tisíc, O - 1948

Nástup komunistické vlády

První léta po nastolení totalitní vlády v Československu přinesla brutální 1 ____ . Docházelo k zatýkání, k věznění a mnohdy i k 2 ____ nevinných lidí. Kdo otevřeně nesouhlasil s komunistickou vládou, tomu hrozilo vězení. Před komunistickou diktaturou prchaly 3 ____ 4 ____ do západních zemí.

Ihned po únoru 5 ____ byla v zemi zahájena přeměna hospodářství. Dokončilo se znárodnění všech podniků a továren. Následovala likvidace soukromých firem 6 ____ , obchodníků a živnostníků. Podobně na venkově byli 7 ____ násilně nuceni ke společnému hospodaření v jednotných zemědělských družstvech. Hovořilo se o "budování socialismu v Československu" podle 8 ____ vzoru.

V roce 1968 došlo i ke změně názvu státu, který se začal označovat jako Československá socialistická republika (9 ____).

Knihy, noviny, 10 ____ , film, divadlo, rozhlas i televize podléhaly cenzuře. Na veřejnosti nebylo možné 11 ____ své názory. Lidé jinak mluvili v zaměstnání, jinak v 12 ____ .

Ve 13 ____ docházelo k přepracovávání učebnic, zejména dějepisu. Z nich zmizelo vše, co 14 ____ demokratickou minulost. Naopak se zdůrazňovaly dějiny komunistické strany a "boj dělnické třídy proti buržoazii". Vše bylo podřízeno "sovětskému vzoru".

14. Slova či slovní spojení označená v předchozím textu uvozovkami jsou označena proto, že:

- a) jsou míněna ironicky, tj. slova mají opačný význam
- b) vyjadřují názor autora textu
- c) označují jakési citace, tj. slova, slovní spojení, která používala vládnoucí moc

Pražské jaro

Postupně docházelo k zmírňování komunistické diktatury. Lidé se zbavovali strachu a začali svobodně vyjadřovat své názory. V lednu 1968 se do vedení komunistické strany dostala skupina komunistů, kteřou vedl slovenský politik Alexandr Dubček. Tito umírnění komunisté slibovali lidem, že budou vládnout bez teroru a pro všechny občany. Lidé jejich slibům uvěřili a podporovali je. Tato doba bývá označována jako Pražské jaro.

15. Vyber možnost, kde jsou správně určeny pády jmen, podtržených v předchozím textu:

- a) 4.p.,4.p.,1.p.,5.p.
- b) 2.p.,4.p.,1.p.,1.p.
- c) 2.p.,7.p.,1.p.,5.p.

Okupace Československa

Jiného pojetí socialismu v naší zemi se však zalekl __ vlády v Sovětském svazu a v okolních státech, kde také vládl __ komunisté. Proto tyto státy poslal __ svá vojska do Československa. 21. srpna 1968 vtrhl __ na naše území vojska pěti států v čele se Sovětským svazem. Okupační vojáci narazil __ na všeobecnou nenávist a odpor občanů.

16. Vyber možnost, kde jsou postupně uvedeny správné koncovky přičestí minulého:

- a) -y, -i, -y, -a, -i
- b) -y, -i, -a, -a, -i
- c) -y, -i, -y, -y, -i

Proti okupantům vystupovali zvláště odvážně studenti a mládež. Studenti pořádali protestní stávky a demonstrace. Společnost chtěl vyburcovat k odporu student Jan Palach, který se v Praze veřejně upálil. Stal se symbolem odporu proti okupaci. Sovětská vojska však v naší zemi zůstala více než dvacet let.

...

Milé děti,

neumím psát pro děti, a proto nevím, zda mému povídání o Pižďuších budete rozumět a zda se Vám bude líbit. Pokud ne, nezhazujte to a počkejte, až budete starší!

Váš Václav Havel

SPIKNUTÍ

Druhý pižďuch si pozval k sobě do kanceláře třetího pižďucha, chvíli s ním jen tak klábosil a pak mu řekl, že by měli společně odstranit prvního pižďucha, protože se příliš povyšuje nad ostatní pižďuchy a nedá se to s ním už dál vydržet. Třetí pižďuch s tím souhlasil a slíbil druhému pižďuchovi, že mu bude při odstraňování prvního pižďucha pomáhat. Pak šel třetí pižďuch domů na oběd a řekl všechno mamince.

Maminka mu řekla: Nebud' hlupák, synáčku, když odstraní prvního pižďucha, nastoupí na jeho místo druhý pižďuch a ten se bude ještě víc povyšovat nad ostatní pižďuchy a bude to s ním ještě horší! Třetí pižďuch musel uznat, že na tom něco je, a tak hned druhý den ráno zašel za prvním pižďuchem do jeho kanceláře, chvíli s ním jen tak klábosil a pak mu řekl, že ho chce druhý pižďuch odstranit, a že jestli nechce být odstraněn, musí pomoci jemu, třetímu pižďuchovi odstranit druhého pižďucha. První pižďuch třetímu pižďuchovi poděkoval a slíbil mu, že mu bude pomáhat. Pak šel první pižďuch domů na oběd a řekl všechno mamince.

Maminka mu řekla: Nebud' hlupák, synáčku, když pomůžeš třetímu pižďuchovi odstranit druhého pižďucha, nebudeš sice sám odstraněn, ale třetí pižďuch nastoupí pak na tvé místo a bude se povyšovat nad všechny ostatní pižďuchy, a především nad tebe! První pižďuch musel uznat, že na tom něco je, a tak hned druhý den ráno si dal zavolat druhého pižďucha do své kanceláře, chvíli s ním klábosil a pak mu řekl, že třetí pižďuch mu prozradil, že ho chce druhý pižďuch odstranit a že mu navrhl, aby naopak spolu odstranili druhého pižďucha, že on se ale na druhého pižďucha nezlobí a že ho neodstraní, když mu druhý pižďuch slíbí, že mu pomůže odstranit třetího pižďucha. Druhý pižďuch něco zamumlal na svou omluvu a pak samozřejmě slíbil prvnímu pižďuchovi, že mu pomůže odstranit třetího pižďucha.

Jenomže když pak všechno pověděl mamince, maminka mu řekla:

17. Vyber takové pokračování, které co nejlépe odpovídá stavbě a obsahu příběhu:

- a) Teď jdi, synáčku, a omluv se prvnímu i třetímu pižďuchovi...
- b) Měl by ses, synáčku, spíše domluvit se čtvrtým pižďuchem ...
- c) Nebud' hlupák, synáčku, když teď zůstane první pižďuch na svém místě, bude se ještě víc povyšovat...

18. Které z vlastností či stavů nejlépe odpovídají chování pižďuchů v uvedeném příběhu:

- a) přetvářka a mnohomluvnost
- b) povýšenost a zloba
- c) podlézavost a podezíravost

19. Kterým ze spojovacích výrazů můžeme nahradit "a proto" v prvním souvětí Havlova textu, aby se význam nezměnil?

- a) a přesto
- b) a tudíž
- c) vždyť

20. Ve které z následujících možností je správně uveden počet vět všech tří souvětí/vět z prvního odstavce příběhu o pižďuších:

- a) 6 - 2 - 2
- b) 6 - 3 - 2
- c) 5 - 3 - 1

Milé děti,

určitě vám nemusím vykládat o tom, kdo to je Václav Havel, vždyť donedávna byl presidentem naší republiky. Jenže, jak víte, člověk se presidentem nevyučí jen tak, jako se třeba vyučí truhlářem. Než se stal Václav Havel presidentem, byl spisovatelem, který psal hlavně divadelní hry, a to hry jenom pro dospělé diváky. Před mnoha lety, když u nás vládli komunisté, zakázali většině spisovatelů vydávat knížky a divadlům zakázali hrát jejich hry. Mezi těmi spisovateli byl Václav Havel. Tehdy se v Německu, kde spisovatelům nic nezakazovali, rozhodli vydat českým zakázaným spisovatelům knížku pohádek a povídek pro děti. Řekli mi, abych takovou knížku pro ně připravil, a já se tehdy zeptal Václava Havla, jestli by nekusil jednou napsat také něco pro děti. A tak vzniklo tohle povídání o pižďuších, takových lidičkách, s kterými je lepší si nic nezačínat. Do té knížky tehdy přispěl celý tučet spisovatelů. (Víte, kolik je tučet? Já vám napovím: je to víc než jedenáct a míň než třináct.) O každém ze spisovatelů jsem tehdy napsal kratičký úvod. A tohle jsem napsal o Václavu Havlovi:

Václav Havel dlouho tvrdil, že pohádku pro děti nemůže napsat. Za prvé proto, že nic takového neumí, za druhé proto, že špatně vyslovuje hlásku "r" a v pohádce jsou samí drrraci, krrralové, čarrrodějové, prrrincezny, trrrpaslíci, rrrrusalky, hastrrrmani, čerrrti, rrrarraši a podobné potvorrri. A za třetí, protože nemá čas, neboť v pivovaru musí vařit pivo. (V pivovaru měl pan Havel těžkou práci, ale pivo tam prý vařili výborné. Nemůžu to posoudit, protože já pivo nepiju, a tak jen opakuju, co jsem slyšel.) Ale jak vidíte, Václav Havel pohádku napsal a vyřešil to skvěle: vymyslel si novou pohádkovou bytost bez "r".

Václav Havel bydlí v krásné chalupě v podhůří nejvyšších českých hor. V zahradě se pásával beránek Běda a po chodbách pobíhali dva kocouři, kteří si byli k nerozeznání podobní a také se oba dva jmenovali Hugo. Jenže když jsem byl posledně Václava Havla navštívit, sdělil mi, že se musil s Bédou navždy rozloučit a jednoho z Hugů že přejelo auto, zato má Huga nového. A hned mi ho ukázal. Byl k nerozeznání od předešlého Huga, takže kdyby mě předem neupozornil, nic bych nepoznal.

Václav Havel napsal mnoho divadelních her. Hned tu první, která se jmenovala Zahradní slavnost, mu hráli po celém světě. Zrovna dneska mu hrají prvně jeho novou hru. Protože je doma zakázaný, a smí leda pracovat v pivovaru, hrají mu ji v Terstu. A vy, až skončíte čtení o pižďuších, máte za úkol na mapě najít, kde ten Terst leží.

Ivan Klíma (Praha, 2003)

Označte, zda jsou následující tvrzení pravdivá (lze je najít v textu, vyvodit z textu), či nepravdivá.

Autor textu oslovuje své čtenáře, ptá se, obrací se k nim.. **21. ANO – NE**

Text psaný kurzívou je starší než text napsaný v prvním odstavci **22. ANO - NE**

Václav Havel pracoval v pivovaru, ale pivo nepil. **23. ANO – NE**

Ivan Klíma nejspíše navštívil Václava Havla na jeho chalupě vícekrát než jednou.

24. ANO - NE

Havlova chalupa leží v západních Čechách.

25. ANO – NE

Hra Zahradní slavnost se prvně hrála v Terstu.

26. ANO – NE

27. Spisovatel, který píše divadelní hry, je:

- a) prozaik
- b) režisér
- c) dramatik

28. První a poslední uvedení divadelní inscenace označujeme jako:

- a) předmluva a doslov
- b) premiéra a derniéra
- c) prolog a epilog

29. Na kterém řádku je ve všech slovech slabikotvorné -r- ?

- a) drak, čert, král
- b) rarach, princezna, král
- c) zaprvé, hastrman, trpaslík

Normalizace

V Československu byla obnovena totalitní vláda představovaná prezidentem Husákem. Opět docházelo k pronásledování těch občanů, kteří nesouhlasili s komunistickým režimem a s okupací.

Vedle policejních metod používal komunistický režim i libivých prostředků, které měly vylepšit životní úroveň obyvatel. Nezvyšovaly se ceny základních potravin a paliv. Byly zavedeny mateřské příspěvky a zvýšeny rodinné přídatky. Pronikavě se zvýšila výstavba panelových domů a také chat i rekreačních chalup. Začaly se budovat jaderné elektrárny. V Praze byla zahájena výstavba metra. Z Prahy do Bratislavy se jezdilo po nové dálnici.

30. Vyber možnost, kde jsou postupně uvedena co nejvhodnější synonyma (slova souznačná) k podtrženým výrazům:

- a) komunistický systém, vojenské obsazení, postup, populární, nerůst, autostráda
- b) komunistická vláda, vojenský útok, prostředek, pěkný, nezdražovat, rychlostní vozovka
- c) komunistický systém, vojenská přítomnost, činnost, pěkný, nekolísat, rychlostní vozovka

...

Z MÉHO DENÍKU (Petr Sís)

Říjen 1979

Za "podvracení republiky" dostal Václav Havel čtyři roky. Z ciziny žádají, aby byl propuštěn.

Červenec 1982

Přišla mi nabídka od výboru olympijských her. Jako naděje českého kresleného filmu mám povoleno odjet na tři měsíce. Pozvali animátory z různých zemí, mají natočit sportovní znělky. Já jsem dostal veslování... Jsem v Americe.

1987

Po dlouhém úsilí jsem napsal a namaloval svou první knihu. Jmenuje se Duhový nosorožec. Získává cenu za nejkrásněji ilustrovanou knížku pro děti. Mám radost.

Konečně bych se mohl vrátit domů s tím, že jsem něco dokázal... Je ale pozdě. Maminka mi dala vědět, že dvě soudružky přišli zabavit všechny moje věci. To znamená, že jsem považován za odpadlíka. Emigranta...

...

K propagaci komunistické vlády sloužily úspěchy našich sportovců i umělců. Každých pět let se stávaly největší sportovní slavnosti spartakiády. Československo se mohlo pochlubit i prvním kosmonautem. Určitá část společnosti _____.

Našli se však i jednotlivci, kteří odmítali se podříditi. Kritiku narůstajících problémů v Československu přibývalo. Nastala krize komunistického režimu. K vyvrcholení došlo v listopadu 1989.

31. Vyber část textu, která v odstavci chybí, aby text dával smysl.

- a) odešla do emigrace
- b) se smířovala s touto situací
- c) ale odmítala poslušnost režimu

32. Vyber možnost, kde jsou postupně správně uvedeny přísudky z prvních tří vět předcházejícího odstavce:

- a) sloužily; stávaly se; mohlo se pochlubit
- b) sloužily; stávaly se; mohlo se
- c) sloužily, stávaly se slavností; mohlo se pochlubit

33. Vyber takovou část věty, jejíž součástí je několikanásobný větný člen:

- a) ... každých pět let...
- b) ... úspěchy našich sportovců a umělců...
- c) .....největší sportovní slavnosti...

Sametová revoluce

17. listopadu napadla policie v Praze pokojný průvod studentů - mnoho z nich bylo zraněno. Následovaly stávky studentů a herců. K nim se přidali občané po celé republice. Ti si zakládali vlastní organizace, které byly nazvány Občanské fórum.

Lidé stále důrazněji požadovali odstoupení komunistické vlády. Protestní akce přerostly ve státní převrat, který bývá označován jako "sametová revoluce". Komunistická strana se zřekla své vedoucí funkce ve společnosti a Gustav Husák odstoupil z funkce prezidenta.

Dne 29. prosince 1989 zvolilo Federální shromáždění novým prezidentem Václava Havla, vůdčí postavu českých disidentů - kritiků komunistické vlády.

V svolání Občanského fóra (OF) se uvádělo:

"... není návratu k předchozímu totalitnímu způsobu vlády který dovedl naši zemi na pokraj naprosté duchovní mravní a politické hospodářské a ekologické krize... chceme žít ve svobodném demokratickém a prosperujícím Československu které se musí vrátit do Evropy."

34. V citaci z svolání OF jsou vynechány čárky. Ve které z následujících možností jsou doplněny správně?

- a) "... není návratu k předchozímu totalitnímu způsobu vlády, který dovedl naši zemi, na pokraj naprosté duchovní, mravní a politické, hospodářské a ekologické krize... chceme žít ve svobodném, demokratickém a prosperujícím Československu, které se musí vrátit do Evropy."
- b) "... není návratu k předchozímu totalitnímu způsobu vlády, který dovedl naši zemi na pokraj naprosté duchovní, mravní a politické, hospodářské a ekologické krize... chceme žít ve svobodném, demokratickém a prosperujícím Československu, které se musí vrátit do Evropy."
- c) "... není návratu k předchozímu totalitnímu způsobu vlády který dovedl naši zemi na pokraj naprosté duchovní, mravní a politické, hospodářské a ekologické krize... chceme žít ve svobodném, demokratickém a prosperujícím Československu které se musí vrátit do Evropy."

...

Z MÉHO DENÍKU (Petr Sís)

17. listopadu 1989

Policie a studenti se střetnou na Národní třídě.

Demonstrace na Václaváku.

Milion lidí na Letné.

Zvoní klíčkama.

Občanské fórum a Havel.

Celá země se probouzí.

Letím domů.

Konečně budeme zase spolu.

Celá rodina.

Tak a to je konec ☺

ZEĎ - Jak jsem vyrůstal za železnou oponou

Putovní dokumentární výstava ke knize Petra Síse je instalována v replikách skutečných pouličních nástěnek, které sloužily jako agitace komunistické propagandy před rokem 1989.

Sísovy originální kresby, ilustrace a objekty doprovázejí autentické artefakty z 50. až 80. let. V deseti speciálních vitrínách přináší výstava umělecky zajímavou a působivou výpověď na téma Jak jsme vyrůstali a žili za železnou oponou. Výstava se představí po Římě, Mnichově, Košicích a Vídni také v Praze (v prostorách Českého centra v Rytířské 31) od 7. do 30. května, bude zásadně rozšířena o další exponáty a program bude doplněn o filmové projekce.

Máš-li ještě čas, věnuj ho kontrole... A v květnu můžeš zajít na výstavu.